

Re-Ge-NL: Vliegwielen voor de transitie naar een regeneratieve, rendabele en maatschappelijk gedragen landbouwsector

In dit document zijn de hoofdlijnen beschreven van ons Re-Ge-NL voorstel voor het Nationaal Groeifonds. Het programma is opgezet om een belangrijke bijdrage aan het duurzaam verdienvermogen van Nederland te leveren, en om een voorsprong voor de Nederlandse Agro-Food sector te creëren in de wereldwijde transitie naar regeneratieve landbouw.

Introductie: Uitdagingen in de Nederlandse landbouwtransitie

Nederland staat bekend om haar efficiënte landbouw met hoge productieniveaus per hectare & arbeidskracht en lage emissies en verliezen per kilo geproduceerd voedsel.

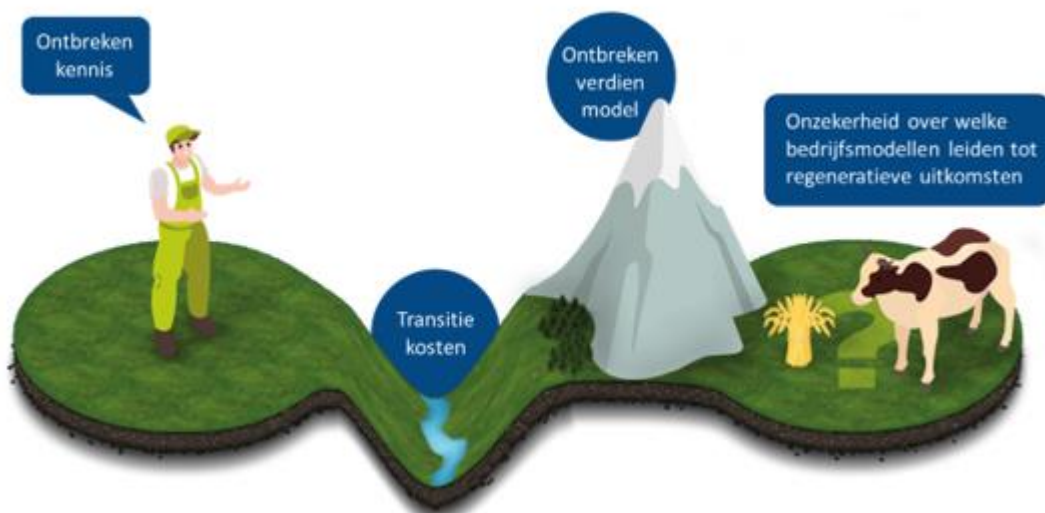
De intensivering van ons landbouwsysteem heeft echter ook een keerzijde. Planetaire milieugrenzen en de draagkracht van onze fysieke leefomgeving worden overschreden. Dit heeft negatieve gevolgen voor milieu, natuur en klimaat.

De Nederlandse land- en tuinbouw staat daarom voor een transitieopgave naar een duurzaam voedselsysteem waarbij er veel onzekerheid is over het toekomstig verdienmodel voor Nederlandse boeren.

Toekomstbestendige oplossingen:

Voor een vitale Nederlandse landbouwsector zet dit programma in op een transitie naar een regeneratieve, rendabele en maatschappelijk gedragen landbouwsector.

- Uitgangspunt hierbij is dat landbouw samen moet gaan met bodemverbetering en herstel van bodemleven en natuur, terwijl ook de toegevoegde waarde per hectare aanzienlijk zal moeten groeien. Dat noemen we regeneratieve uitkomsten.
- Dit vereist diversificatie:
  - van gewassen,
  - van praktijken,
  - en van verdienmodellen.
- Hiervoor is veel ondernemerschap nodig van boeren en ketenspelers om de barrières te slechten die transitie nu in de weg staan (figuur 1):
  - onzekerheid over toekomstig verdienmodel,
  - transitiekosten,
  - onzekerheid over uitkomsten van regeneratieve praktijken,
  - ontbreken van kennis over regeneratieve praktijken.

Figuur 1: Barrières voor transitie naar regeneratieve landbouw

Integrale aanpak met eigenaarschap bij agrarisch ondernemers:

Er is een breed consortium gevormd en een integrale ontwikkeld om deze barrières te slechten en het mogelijk te maken dat Nederland voorop gaat lopen in de transitie naar regeneratieve landbouw, waarop ook internationaal wordt ingezet door zowel ketenspelers als overheden.

Re-Ge-NL gaat als vliegwiel werken om de beoogde transitie tot stand te brengen door spelers uit het hele systeem bijeen te brengen die willen werken aan toekomstbestendige oplossingen. Tussen nu en 2030 gaan wij deze oplossingen realiseren langs drie perspectieven.

- Het leidende perspectief is daarbij het boerenperspectief:
  - Samen met boeren gaan we 100 voorbeelden van regeneratieve en rendabele bedrijfsmodellen ontwikkelen en in praktijk brengen
  - 1.000 boeren zullen worden ondersteund om voor 2030 de transitie naar een rendabel en regeneratief bedrijf te realiseren,
  - En er wordt gewerkt aan motivatie, kennis en capaciteitsopbouw bij ten minste 10.000 boeren en boeren adviseurs om regeneratieve uitkomsten het nieuwe normaal te maken in het volgende decennium.
- Het tweede perspectief is het gebiedsperspectief: we gaan 5 regionale ontwikkelingsplannen maken en uitvoeren, waarin ook op gebiedsniveau regeneratieve uitkomsten worden gerealiseerd door een adequate diversiteit aan boerenbedrijfsmodellen in die gebieden.
- Transitie op bedrijfs- en gebiedsniveau vereist een transitie in het hele voedselsysteem. Dit is het derde perspectief: verwaardingsmodellen, financieringsmodellen, ondersteunende kennis, technologie en overheidsbeleid die de transitie op boerenbedrijf mogelijk maken en in het komende decennium een vitaal en regeneratief agro-food systeem gaan creëren.

Het Re-Ge-NL programma bestaat uit vijf actielijnen die de bovenstaande resultaten voor boeren, gebieden en het grotere systeem gaan realiseren tussen nu en 2030. Figuur 2 geeft hiervan een overzicht.

Figuur 2: Actielijnen in Re-Ge-NL programma

De kracht van het voorstel:

Vier elementen in ons voorstel gaan het een voorbeeld maken voor de wereldwijde transitie naar regeneratieve landbouw:

1. Re-Ge-NL biedt een integrale aanpak die noodzakelijk is om de lock-ins in het huidige systeem te doorbreken.
2. Het voorstel is niet dogmatisch op 1 of 2 oplossingsrichtingen maar biedt ruimte aan de diversiteit aan context specifieke oplossingen die nodig zijn.
3. Het boerenperspectief op een uitvoerbare transitie naar een toekomstbestendig verdienmodel is leidend.
4. Re-Ge-NL brengt een uniek consortium bijeen van tot nu toe 54 partijen uit het hele systeem, die allemaal meedoen om aan toekomstbestendige oplossingen te werken en de status quo te doorbreken.

Contactpersonen:

Contactpersoon 1: Next Food Collective, Wouter-Jan Schouten,
06-22410761, wouter-jan.schouten@nextfoodcollective.nl

Contactpersoon 2: Wageningen University & Research, Peter Groot Koerkamp
06-22241604, peter.grootkoerkamp@wur.nl

Contactpersoon 3: Rijks Universiteit Groningen/Universiteit van het Noorden, Gjalt de Jong
06-26965873, g.de.jong@rug.nl

Contactpersoon 4: Universiteit Utrecht, Jerry van Dijk
06-48700363, j.vandijk2@uu.nl

54 Partners tot nu toe:

Boerencoöperaties en netwerken:

Ketenpartijen en netwerken van ketenpartijen:

Financiële sector:

Toeleveranciers van kennis en technologie:

Overheid:

Kennisinstellingen:

Overige partijen:

